

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.

Focea apare în fie care
Sâmbătă.

Unitatea

Focea bisericescă-politică.

Insertiuni

Un șir garmond:
o dată 14 fil., a doua oră
12 fil., a treia oră 10 fil.

Tot ce privește focea,
să se adreseze la Redacțiunea și Admini-
strațiunea **Unității**
în
Blaș.

Anul X.

Blaș 7 Iulie 1900.

Numărul 27.

La încheierea anului școlastic.

Porțile institutelor de învățămînt s'au închis érá-și pe cât va timp, pentru ca după două luni să se redeschidă și să primescă pe toți aceia, cari sînt dornici de învățatură.

Ce bine ar fi, când aievea toți, cari merg la școlă, ar face lucrul acesta împinși de dorul de a învăța, de a-și împodobi sufletul cu prețioase podobe.

Câți înse nu au în inima lor nici o atragere spre școlă, nici o simpatie, ci din contră aversiune și ură.

Încă nu a sosit timpul acela, ca némul nostru să simtă deșteptându-se în el dorul de școlă ca o lipsă firéscă, pe care imperios să cerce a o delătura. Nu vreaș să susțin, că doră în noi nu ar fi pornirea spre progres, ci am de gând să pomenesc, că la noi, în multe locuri școlă e socotită ca o sarcină, ca o greutate, pe care bucuros ar delătura-o ori cine de pe umeri, nu mai să pótă. În câte locuri salariul învățătorese numai cu greú se încasséză, și și atunci cu un vedit resens, pentru că poporul țeran, n'a ajuns durere, încă la cunoscerea binefăcătoarelor rezultate ale învățaturii.

Va trebui de sigur, să mai trecă câte va generații, pentru ca în mintea țeranului nostru, să fie deplin limpedită chestia importanții ce o are învățatura.

Cinicul „că așa ni-am pomenit“ face de datele statistice, ne arată în permanență același număr de analfabeți.

Vor fi avénd de bună samă și alte popóre un număr de nesciutori de carte, dar în proporție numărul alor nostri e destul de îngrijitor.

Poporul nostru are să lupte cu atâtea miserii, la tot pașul i-se pun atâtea pedeci în cale, cât nu e mirare, că își mai și perde gustul de muncă și luptă. Ar trebui înse, ca cei ce sînt aprópe de el, să-l lumineze și să scótă chiar din miseriile acestea noué motive, cari să-l îndemne la o mai sirguinciosă cercetare a școlii.

În câte locuri chiar și azi, țeranul mai preferă să-și trimită copiii la vite, cu oile ori cu caprele, de cât să-l ducă la școlă. Și e de obște cunoscut, că în dată ce începe primăvara, școlile poporali se despopuleză, s'a isprăvit cu învățatura și bietul învățator trebuie să se gândescă la esamene, din vreme, dacă nu vrea să rămână cu păreții.

E evident, că în chipul acesta nu înaintăm în învățatură, țeranul rămâne nesatisfăcut de cunoscínțele ce și le-au însușit copilul său și învățatorul trebuie să-și audă în multe locuri vorbe aspre, că a mâncat banii pe nimic.

Copiii cari ast fel trec prin cele șése despărțeminte ale școlilor poporali, isprăvindu-le își vor închipui, că au scăpat de o nesuferită osîndă, fugi-vor de carte și pôte nici o dată nu vor

prinde cartea, ori péna, de cât doră să-și pună subscrierea pe câte un cambiú.

Cam acesta e rezultatul final al cursului școlastic. Și rezultatul acesta numai mângăietor nu e.

De aceea credem, că cei chemați, dragostea școlii și câștigarea de cunoscínțe cu sêptemâni înainte să cerce a o sădi în inimile copiilor și a părinților. Ar trebui, ca preoții săteni cu sêptemâni înainte să predice poporului sêu credincios despre folósele de neprețuit ale învățaturii, să le arete cu doveđi de nediscutat, că numai prin carte putem ajunge la bunăstare. Și economul și simplul țeran au lipsă să scie scrie și ceti spre a fi feriți de multe șicane și neplăceri. Învețe pe țeran, că nu toți ne-am născut să fim „domni“. Și dacă fiul cutăruia nu face prea mari progrese în sciință, nu e nevoie să-l ieie în dată de la școlă, nu tuturor li-s'au împărțit talanții în o formă. De la cel ce puțin a primit, puțin se va cere. Deschise sînt și alte cariere. Dar în sfârșit câte va clase primare nu strică niméruí.

La rindul sêu învățatorul e dator să arete copiilor, că el nu pentru plată slujesce, ci pentru ca lor să le împartă prețioasele cunoscínțe, ce le dá cartea. Învețe-í dragostea de ném, limbă și lege și fie sigur, că ori cât de nedesvoltată e încă inteligența micului băiat, cu drag își va aduce a minte de povețele binevoitoare, ce le-a primit

Feuilleton.

Epistolă către bunul Dumnezeu.

de Paul Victor.

Era aprópe întunerec în chilia copiilor. Numai la feréstră se vedeau colorile arginții. Luna plină lumina instelata nópte de iarnă; lumina ei se juca tremurând prin geamurile ferestrei.

Copiii ședeau strinși împreună în ungerul lor favorit, unde era de tot întunerec. Sofia își pusese capul pe pieptul Linei. Ați-peau amândouă.

— Lină, dragă, nu tot plânge.

— Dar sêrmana mamă!

— Da, sêrmana mamă! — Dar spunemí, dacă móre mama, nu ajunge în cer?

— Firesce! Toți ómenii buní merg în cer.

— Și noi?

— De sigur. Dar numai după ce vom fi bêtrâni. Atunci va întreba bunul Dumnezeu pe ángerul nostru pázitor, dacă sîntem vrednici ori ba; și dacă ángerul va zice că

sîntem vrednici atunci ne iasă să intrăm în cer.

— O, de am fi și noi mari!

— De ce?

— Atunci am rămâne tot cu mama.

— A ceea-l drept. Dar tata?

— El ar trebui să vină cu noi.

— A ceea tot n'ar putea-o face. Că atunci morboșii lui nu s'ar mai însănătoșa.

— Da — atunci veđi bine nu se pôte.

Copiii tăcură. Tata intră încet în chilia lor.

— Sînteți în pat? întrebă el încet.

Lina zări și eși înainte:

— E mai bine mamei?

— Ea dórme acum; acesta e un semn bun. Culcați-vé dragii mei colo în pátuț. Mina va aduce o lampă. A ceea va arde totă nópte, să o am la îndemână, în cas de m'ar trebui. — Unde e Sofia?

— Aci, tată.

— Vino, drăguță, zi-mí nópte, bună.

Copila-și înceleță mánuțele de grumazii tătăi ei.

— Ni-í așa de urit, tată, mai rămái o leacă cu noi.

— Nu pot, drăguță; dar de s'ar trezi mama —! Fiți numai în pace. N'are să vé fie nici o frică. Culcați-vé frumușel în pat;

și până nu adormiți rugați-vé bunului Dumnezeu să se însănătoșeze mama voastră. — Tóte vor fi bune.

Mina aduse lampa. Când vėđu tata fețele cele plânse ale copiilor, îl năpădiră și pe el lacrimile. El se aplécă spre ele și le sárută.

— Nópte bună, drăguțele tati . . . . N'aveți ce plânge. Culcați-vé și dormiți. Măne doră vor fi tóte bune. — Mină așa-í că dta culci pe drăguțele tati? Nópte bună!

Tatăl se grăbi în chilia bolnavei, spre a se putea predomni. Dar când vėđu fața cea palidă a soției sale și trásurile durerii în jurul gurei sale, îl podidirá lacrimile cât ciuroii mergeau pe bərbă la vale.

Era aprópe de mieđu noptii. Lumina lunei, amestecată cu ceea a lampet, dau odăii în care dormiau copiii o înfățișare fantastică. Lucrurile aruncau umbre lungi care se prelungeau în mod urias pe învâlișul paturilor. Patul Linei strălucea în lumină fantastică. Ea stătea cu ochii deschiși.

— Tu nu te-ai mai culcat, Sofie? întrebă ea repede, când auđi o mișcare în partea întunecată a odăii.

— Eú nu pot dormi, răspuse o vóce piângătoare. Tot la mama mé gândesc.

în școlă. În punctul acesta credem că face mai puțin. Dacă tinerile mlădite de timpuriu ar fi dedate să nutrească o viață și neclătită venerație pentru legea în care s'au născut, dacă vor fi învățate să-și iubească némul și limba în care s'au născut, n'ar trebui să dăm față azi, cu atâția indiferenți în privința religiunii și cu atâția slabi de ânger și desertori în privința națională. Și sentimentele sfinte sădite în inimile tatălui și a mamei se vor transpune în chip firesc în generațiile viitoare și se vor înmulți, și dragostea de carte și învățatură va crește în mod simțitor.

Din Bucovina. — Sôrtea fraților noștri din Bucovina de parte de a se îmbunătăți din zi în zi se face tot mai rea. Sêraci și fără vlagă Rutenii din Ungaria, nu samenă cu cei din Bucovina. Acolo se vede, stau în privința materială mai bine ca aci, căci au dorinți de eucerire. Uniți cu cei de la guvern, au un singur dor, o singură năsuință: nimicirea Românilor. Mai puțin resistent, cu mai multă dragoste față de némur și limbă străină, Românul din Bucovina e pradă dată pe mâinile nemiloșe a dlui Bourguignon, care în butul tuturor fasinelor tot mai stă în calitate de guvernator al Bucovinei.

Persecuțiile de tot felul, pedepsirea studentimei române, espulsarea fraților Brănești, preterarea Românilor de la ocuparea celor mai bune slujbe, și ridicarea ostentativă a tuturor dușmanilor românilor. — par a nu fi destule mijloce contra fraților noștri de acolo.

În timpul din urmă au aflat nouă mijloce: rutenisarea școlilor și publicarea unui ziar guvernamental în limba română.

— Și eă. Te-ai rugat tu bunului Dumnezeu?

— M'am rugat de trei ori dar, par că Dumnezeu nu mă aude.

— De ce?

— Fiind că tot îmi e atât de urit.

— Bunul Dumnezeu aude toate.

— Póte că nu mai póte nici el ajuta mamei.

— Ba — da! El póte tot, ce voesce.

— Hai să-l rugăm amândouă de o dată. Atunci póte că nă-a asculta.

— Da — dar mic mă-a plesnit ceva mai bun prin minte. — Hai să-i scriem!

— Dar eă nu scii serie.

— Ba tu scii, dacă țî-oii purta eă mâna, scii cum țî-o-a purtat mama, la onomastica tati.

— Atunci pot. Dar scii tu, unde loesce bunul Dumnezeu?

— D'apoi în ceri!

— Merge acolo posta?

— Eă nu cred.

— Atunci cum facem.

— Să scriem mai întâi epistola, apoi vom mai cugeta!

Copilele se sculară încet și cântară cele de lipsă.

— Ai tu, Lina, o cólă de hârtie de epistole?

(Va urma.)

În fruntea acestui ziar, care e subvenționat de guvernul local, stau Românii oportuniști: Mustatza și Lupu, ér în calitate de colaboratori sînt angajați mai mulți funcționari.

Misiunea acestui organ de publicitate, chemat să ocupe terenul părăsit de „Patria“, va fi: să cufunde și mai mult pe Români în indiferentismul de care sînt stăpâniți, să omóre în ei ori ce sentiment al conștiinței naționale, ca ast fel încetul cu încetul să mântuască Bucovina de elementul românesc.

Planul acesta nu credem să se póta duce la îndeplinire. Se vor mai găsi în Bucovina Români de sentimente mai bune, cari vor zădărnici, și contrabalansa aceste nisuințe dușmănoșe. Se sperăm că dl Popovici și amicii săi de principii vor ieși din reserva, ce și-au impus, când cu încheierea pactului, și vor reîncepe lupta, carea o dată se încinsese peste întregă Bucovina.

A te apêra și lupta contra celui ce vrea să te scótă din casa părintească, și de la vatra străbună, e o datorie sfintă, pe care frații din Bucovina, nu credem să o fi uitat. E timpul să apuce și el aceleași arme, ce se folosesc contra lor.

Êră-și „Magyar Szó“. — Êră e vorbă de fôea teribilului pașe de la Dobâca, chiar acum în sezonul crastaveților, fără îndoieală de aceea, pentru că va fi isprăvit un lucru teribil, colossal putem zice. Ce să-i faci? căldurile au început să fie caniculare și sub razele ferbinți ale sórelui, câte bazaconii nu se pot face!

„M. Szó“ de ieri publică un lung articol în care între alte gugumăni mai e și acela, că numai puțin de cât 40 deputați români vor intra în dietă la viitoarele alegeri. Mitropolitul Mețianu ar fi stabilit definitiv înțelegerea cu ministr. Széll. În sensul acesteia Români de o cam dată nu vor părăsi pasivitatea, ei la alegeri vor candida singuratic persoane în locurile stabilite mai înainte. Eșiți din urnă nu vor forma o grupare nouă politică, ei vor da concursul lor guvernului Széll.

Asta e scirea lui „M. Szó“ scósă din cel mai acreditat isvor.

Cine scie, dacă nu va fi totuși ceva adevêr în aceste combinații caniculari; câte nu ai să pătesci în viață.

Persecuțiunea în contra creștinilor din China. — În împêrăția ceriului se petrec lucruri de ale tadului. Góna pornită în contra streinilor, va să zică în contra acelor, cari i-și păstraă portul și obiceiurile europene, a trecut marginile. Bieții misionari, cari numai ca să póta aduce la cunoștința adevêratului Dumnezeu pe poporul chinez, și-au schimbat portul și vorba, s'au făcut tuturor tóte, numai ca să-l câștîge lui Christos, au ajuns de obiect al persecuțiunei. Se susține, că persecuțiunea în contra lor a fost pusă la cale de China oficiósă ori cel puțin de împêrătesa regentă. Ori cine va fi instigătorul, atâta e sigur, că numai simț uman nu póte avé, dacă e în stare să sumuțe mulțimea în contra acestor ingeri păzitori ai omenimii, cari lăsându-și casa și tot ce au avut mai drag pe pămînt, s'au dus în China, ca acolo cu lacrimile în ochi să ștergă lacrimile de

pe fețele atâtor nenorociți și să crească atâtea fragede creaturi de părinți părăsite.

Nu se scie cât de mari vor fi dimensiunile sângerósei persecuțiunii îndreptate în contra misionarilor. Dar póte că nici nu se va aci curînd, grație dispozițiilor chineze, cari pe cât se opun ca să nu între ceva nou în țara lor, pe atâta nu permit ca să iêsă de la ei vre-o veste. Dovadă ne póte fi uciderea ambasadorului germán Ketteler întimplată pe stradele Pekingului în 18 I. tr., care abia după două săptămâni a putut fi cunoscută în depărtata-I și de el reprezentata patrie.

Germania, pe cum cetim, se și pregătesce să rêsborne mórtea bravului său fiu. Cu ea, pe cum se spune va păși alătura și Franța și deja mai înainte a luat mësurile de lipsă Rusia.

Baremi de s'ar adevêri vestile și planurile făcute de s'ar pune în pracsă, ca așa să póta străbate mai ușor în imperiul chinez lumina adevêrului, și bietul popor chinez, astăzi stors și ațîțat de nemiloși mardarini să ajungă sub conducerea pacinică a evangheliei.

Absolutismul în Austria. — În Austria cu 1 Iulie a intrat absolutismul, dacă nu de drept, cel puțin de fapt ori mai bine zis spiritul absolutismului. Monarchul a imputernicit guvernul, ca diu 1 Iulie până în 31 Decembre să póta aduna dările, dându-i tot o dată plenipotontă. ca pentru satisfacerea lipselor urgente să póta conrage un împrumut de 50 milioane de coróne. Până aci nu e nimic de zis, căci tóte acestea sînt prevêzute în vestitul § 14. Spiritul absolutismului se vede airea. Maestatea Sa a dispus adecă, ca fundurile de investire încă să se sporéscă. Și asta e, pe cum spun juristi, spiritul absolutismului, nefiind așa ceva prevêzut în mai sus amintitul § 14

Titulul pe basa cârnia s'a făcut ultima dispozițiune e necesitatea. Și acesta e și titul legitim. Căci dóră nu va pretinde nime ca de dragul unor mâncărimi, de multe ori personale ale unor deputați, ori fie chiar și juste naționale, mâinile Monarchului, în lipsa parlamentului capabil de lucru, să-i fie legate, ca el să nu póta veni în ajutoriul industriei ori al comericiului. Deputații certe-se ori dacă vreă bată-se în parlament, căci ei și așa nu perd nimica, dat fiind că i-și capetă léfa, dar de bunăstarea materială a cetățenilor încă trebuie să se îngrijéscă cineva, dacă nu cei aleși, atunci Cel de la Dl chemat.

Dare pe bursă. — Mare supărare a copleșit întreg Israilul din patrie. De mult creatul și tot de atât de mult urgisitul proiect de lege despre supunerea bursei la dare, s'a făcut lege. Ministrul de finanțe în privința acésta a dat o instrucțiune cătră tóte oficiile subalterne. În instrucțiune ministrul spune, că noua lege va intra în vigóre cu 1 August a. c. notificându-le tot o dată și hârtiile, cari cad sub dare. Prin legea acésta opiniunea publică s'a liniștit, căci a vêdut că egalitatea buciumată pretotindenea s'a pus în pracsă, dacă nu în tot, cel puțin în parte.

Pe când înse legea amintită a împăcat pe unii, pe atunci a scos din sârîte pe alții. Aceștia s'au indignat vedênd, că cu apucă-

turile lor nu au ajuns la nimica. Zădarnice au fost sfaturile finanțierilor plătiți ori interesați de a nu se pune dare pe bursă. În ris au fost luate motivele, cu care ei se încercau să abată opiniunea publică de la justa pretensiune, că dacă unii sînt obligați să dea statului percente din câștigul lor, alții să nu fie esempts de la obligațiunea aceea. Și într'adevăr e ridicul a spune, ca să nu se pună dare pe bursă, căci și așa câștigul statului din ea nu ar fi mare, când statul a pus, și ei o țin justă, dare pe pușci și vinderea cărților de joc, unde câștigul e și mai mic.

Căsătoriile morganatice în Casa de Habsburg. — Unele ziare din incidentul căsătoriei morganatice a Alteței Sale Arhiducele Francisc Ferdinand au început să publice șirul căsătoriilor întimplite în august noastră casă domnitoare, în care unul dintre miri era de condițiune socială mai de jos. Înregistrăm și noi pe urma lor căsătoriile acestea încheiate între persoane după născere de condițiune neegală.

Primul din casa Habsburgică, care a încheiat căsătoria morganatică a fost arhiducele Ferdinand, fiul lui Ferdinand I. Acela răpit de frumseța Filipinei Weizer, fca unii senator din Augsburg, pe lângă totă opreliștea tatălui său, în 1548 a fidanțat-o, ér în 1557 a încheiat cu ea căsătorie clandestină. Căsătoria acesta arhiducele Ferdinand tot de una a recunoscut-o de validă, lumea înse nu a știut nimica despre dinsa până după mórtea lui Ferdinand I. Copii născuți din căsătoria acesta, Ferdinand numai atunci l-a declarat de îndreptățiți la tron, când s'ar fi stîns toți membrii bărbătești ai casei de Habsburg. Viață fericită a dus Ferdinand timp de 23 ani, până la mórtea acesteia întimplată în fortăreța Ambras în 1580 în ziua aniversară a logodnei. Întru amintirea Filipinei arhiducele a bătut medalii cu chipul ei, cari se pot vedé și astăzi în palatul Schönbrunn.

Doi filii au rămas din căsătoria arhiducelui Ferdinand cu Filipina: Andrei și Carol. Primul a pășit pe cariera preoțescă, ér al doilea a fost întemeietorul familiei baronesci de Hohenberg, stinse în 1782.

Al doilea cas este din secolul trecut. Maria Leopoldina în etate de 19 ani a fost dată după durul și bătrânul de 71 ani Carol Teodor principele electoral din Bavaria. După mórtea lui (1799), Maria Leopoldina s'a căsătorit cu contele Ludovic Arco. Copilul născut din căsătoria acesta, regele Maximilian din motive diplomatice l'a declarat de nepot al lui Carol Teodor, dar principesa nu s'a învoit. De aci se trag familiile Arco Steppberg și Arco Zinneberg.

Urméza Maria Luiza soția lui Napoleon I, carea mai târziu s'a măritat după contele Adam Neipperg și după mórtea acestuia după Bombeles, care rămânend văduv, 9 ani de zile a jelit pe Maria Luiza.

Vine apoi căsătoria arhiducelui Ioan întimplată în 1827 cu fca postarului din Ausse. Ana Ploch, carea mai târziu a devenit contesa Meran. Din căsătoria mai de pe urmă s'a născut Ioan Meran fostul membru al casei magnatilor din Viena.

O altă căsătorie morganatică a fost a arhiducelui Enric cu teatralista din Graz

Leopoldina Hoffmann, cari au fost depărtați din imperiū, dar au dus o viață fericită până la mórtea întimplată acum sînt doi ani.

În timpurile mai nouă a făcut senzație căsătoria arhiducelui Iosif Salvator cu cântăreța Laura Stubel, cari înse au trecut la cele eterne.

În fine e cunoscuta căsătoria arhiducesei Gizella, cu baronul Otto Seefrid.

Revistă politică.

Austria. Căsătoria moștenitorului de tron cu contesa Chotek e fapt împlinit. Arhiducele a depus jurămintul de abdicare a descendenților săi, de la moștenirea coronei. A fost de față la acest act solemn Maestatea Sa, toți arhiducii maioreni și ministri.

În ziua cununiei a apărut în fcea oficiosă rescriptul preînalt, prin care contesa Sofia Chotek e numită principesa de Hohenberg, și cu acest titlu va fi numită pe viitor atât ea, cât și descendenții săi.

Cununia a decurs în mod simplu și în cerc familiar la castelul din Reichstadt, proprietatea vęd. arhiducese Maria Teresia.

România. Ajunși liberi din bunăvoința Românilor, cari și-au vęrsat sängele pe pămînt străin, Bulgarii țin cu totă ocazia să-și arete recunoștința lor. Ne putënd dintr'o dată să se scape de suzeranitatea Turciei, s'a format în Bulgaria un comitet, cu menirea să țină în continuă agitație pe compatrioții lor și să cerce tot posibilul, ca cel puțin Macedonia să fie a Bulgariei. Neîndestuliți nici cu aceea, că Turcia nici nu bagă în samă agitațiile ce acest comitet face în Balcani și de témă să nu fie întrecuți de Români, cari locuiesc în număr frumos această țară, comitetul de agitație s'a întors asupra Românilor făcënd formale agresii asupra lor spre a stórce bani pentru scopurile lor. Membri acestui comitet umblă din prăvălie în prăvălie și cer bani de la neguțătorii români, amenințându-i cu tot felul de lucruri, și persecuția acesta nu se întimplă numai în provințe, ci chiar în capitala Bulgariei, sub ochii poliției, carea, cu tóte demersurile Românilor, totuși nu face nimic pentru siguranța lor, fiind și ei părtași în acțiunile comitetului de agitație.

Franța. Lupta ce era până acum între cetățenii monarchiei și cei republicani a trecut la ofițerime și guvern. Noul ministru de război André a dat adecă o ordinațiune în virtutea căreia toți acei ofițeri ai statului maior, cari nutresc simțeminte naționaliste-monarhiste erau transpuși la trupe și în locul lor au fost puși alții, cari până acum serviau la trupe, dar cari au simțeminte republicane. Ordinațiunei acesteia s'a opus șeful statului maior Delanne, care a dat o contra-ordinațiune. Într'însa Delanne dispune

ofițerilor, ca desconsiderând dispozițiunea ministrului, fie care să rămână la locul său. Conflictul deci e gată. Statul maior al ofițerilor nu se supune ministrului de război.

Focul, ce a erupt acum își are originea de la alegerea lui André de ministru de război. Delanne deja de atunci și-a dat abdicerea, dar nu a fost primită. Diferința așa dar de principii și neînțelegerea esistau deja. Ea a mai fost potențată prin faptul, că ministrul de război a înfierat, cu ocaziunea unei adunări provinciale atitudinea statului maior ofițeresc. Ca nu apendice la desaprobaria acesta a fost mai sus pomenita ordinațiune a lui André, și asta a fost de ajuns, pentru ca focul ce era sub spuză să erumpă în flăcări.

Finnlanda. Fiind atrase atențiunile tuturor asupra evenimentelor din estremul Orient, nu se mai gîndesce nime la biéta Finlandă și la sórtea ei. Un ucaz al Țarului emanat mai zilele trecute, merge mai de parte pe calea rusificării îndreptate în contra Finlandezilor. Țarul adecă deja mai înainte denumise o comisiune, cu scopul ca acesta să facă unele proecte de legi referitoare la folosirea limbii rusești în Finnlanda. Comisiunea și-a împlinit misiunea, și Țarul prin ucazul de mai sus, a întărit proiectele de legi, ce îi s'au prezentat.

În virtutea ucazului, începënd cu prima Octobrie secreteria de stat a Finlandei, oficiul finlandez de pașaporte din Petersburg, cancelaria guvernatorului tóte agendele lor au să le împlinescă în limba rusescă. Tot cu același dat are să se folosescă exclusiv de limba rusescă și ministerul de agricultură al Finlandei în tóte relațiunile sale cu Țarul și cu guvernatorul. Se dispune mai de parte, ca cu 1 Ianuarie 1903 tóte despărțemintele senatului, a fară de despărțemintul justiției în tóte afacerile sale, atât verbale cât și scripturistice, să se folosescă numai de limba rusescă. În fine mai dispune Țarul, ca de la 1 Ianuarie 1905 în colo, tóte oficiile subalterne atât cu guvernatorul cât și cu senatul să comunice exclusiv în limba rusescă. Ar mai trebui, ca să se dispună folosirea exclusivă a limbii rusești și în comerciū, și atunci rusificarea Finlandezilor ar fi perfectă.

Corespondințe.

Academia literară gr. cat.

Sălagiū 28 Iunie, 1900 (an rubil.)

*Ori care ar fi sfirșitul luptei.
Să stai luptând, căci ești dator. (G. Coșbuc.)

E un lucru de toți cunoscut, de cei ce voiesc și priceput, că țară cultură ești rămas de lumea esternă și că prin urmare și dintre poporé numai acela póte conta la un viitor óre care, numai acela e îndreptătit a ocupa loc în areopagul celor alalte poporé, care i-și pune nésuința și luptă pentru cultură, pentru cultura, ce se recere din partea civilizațiunii timpului modern. Cel ce vrea să fie desconsiderat, desprețuit, neluat în sémă de cătră străini, acela n'are alt ceva de făcut, de cât

să-și petrecă viața în dulcea (?) trândăvie, n'are să fie alterat de progresele uriașe, ce ni-se prezintă din zi în zi, ci privind cu nepăsare la toate, rămâne indiferent; ba poate câte o dată deșteptându-se conștiința egoistică, sau mai bine zis: o parte nobilă a inimii sale, cu o abnegațiune teatralistică esclamă: *noi nu putem face nimic!* Îi intră în minte mai de parte, că pentru ce nu? și-ți va răspunde fără șovăire, cu deplină convingere isvorită din molul indiferentismului, că: sîntem săraci, desconsiderați, *nu putem face, nu putem lucra*, ba și când am încerca ceva, nu ne vom ajunge scopul. O părere aceluia de mulți acceptată și practisată. Căci de! e lucru mai comod a sta și a odihni, de cât a lucra și a lupta. Cuvintele Răscumpărătorului: „rôgă-te și lucră” sînt interpretate fals, căci sînt aplicate numai la ego-ul privat, la interesele personale, un imperiū încunjurat cu mur chinez, prin care nu poți și nici străbate idea sublimă a interesului, binelui public. *Nu putem ruina acest zid?! Nu ne putem ridica la nivelul culturii generale?! Nu putem face progres?! Nu putem concentra într'un punct real ideile civilizațiunii basate pe principiile milenare ale creștinismului?! Nu, căci nu vom, nu luptăm spre acest scop!*

Mulți sînt de părerea, că puțină învățatură formeză complexul culturii, că doctrinele însușite pe băncile școlii l-i îndreptătesc a se înșira între matadorii culturii, presupunând despre sine une ori prea mult, și nici de cât nu cugetă a se perfecționa, căci *nu poate*, sau găsesce de superfluu a-și pune ostentia în atare cauză. Baremi că în fine are să se convingă cu desevărsire despre greșala formată din judecata arbitrară a sa, căci a luat în considerare numai o persoană, ba în cele mai multe cazuri numai unele părți ale persoanei sale: sau numai cele mentale, sau numai cele aparținătoare inimii, sau cele fizice, sau — în cele mai multe cazuri — partea materială. Și aci am ajuns la un punct cardinal al personalității omului cu referință la cele esterne. Și nu e lucru extraordinar. Inima — acest focal și izvor a tuturor simțimentelor — încălzită de razele frumoase ale doctrinei creștinesce te îndemnă, ă mintea l-ți dictează imperative, ca să meditezi cu minuțiositate asupra tuturor împrejurărilor; puterile fizice l-ți oferă teren vast pentru a te perfecționa în ale științei, ă cele materiale l-ți strigă un puternic și nealterabil „veto”. Ca să poți ajunge scopul dorit, ca nimică pedecă să nu l-ți se pună în cale, ai să-ți concentrezi toate forțele: inimă și minte, puteri fizice și materiale într'un singur focal: năsuința nealterată spre progres.

Dureros inse, că această concentrare împreună cu nenumărate și îndelungate lupte, ce se desfășură pe campania personalității, în cele mai multe cazuri suferă naufragiū. Causa?! Ușor de înțeles! . . . *Lipsa energiei în lupta cu sine însuși și lipsa speranței într'un rezultat folositor binelui public.* Și una și alta calitate negativă ne servește ca pedecă în ajungerea scopului sublim: „Pentru Dumnezeu, Biserică și neam.”

În micimea sufletului nostru, sub presiunea împrejurărilor esteriore, copleșiți de miseriile stărei noastre uităm de îndemnul sincer clar și rezolut al poetului:

„O luptă-l viața; deci de luptă
Cu dragoste de ea, cu dor.”

„Ori care ar fi sfîrșitul luptei,
Să stai luptând, căci eşci dator.” (G. Coșbuc.)

* * *

În Nrul 25 al „Unirei” (prim articolul) se vorbește despre decisiul Sinodului Arhidieceșan din anul trecut, în care se proiecteză înființarea unei „Academii literare greco-catolice” cu scop de a introduce între poporul cetitor cărți de cuprins moral creștinesc. Am cetit decisiul și am rămas frapat! Și e mirare aceluia?! E mirare, că te cuprinde în tot întregul un fior plăcut, inima e copleșită de sentimente de admirațiune, când vezi idealul tuturor apropiindu-se de realitate și vezi pornită acțiunea în interesul sănții Bisericii?! E mirare, dacă vezi deschidându-se un atare izvor de cultură, din care curge apa cristalină a moralei Răscumpărătorului nostru dulce, liurese picurii aurii a credinței viie într'un viitor mai bun.

„Ori care ar fi sfîrșitul luptei,
Noi stăm luptând, luptăm cu dor.”

Ar pute ore să se mai găsească o ființă, carea avînd chemarea sfîntă și sublimă de a servi Altariului D-lui, n'ar concentra cele patru puteri ale sale: mintea, inima, corpul, banul întru mărirea lui Dumnezeu în acest an de îndoită însemnătate?! Va ave ore inimicul estern — fie spiritual, fie material — influință asupra vre unui membru din clerul provinciiei noastre, să-l seducă într'atata, cât să nege îndreptățirea atarei instituții, să obiectioneze înființarea acelei academii, să-și uite de toate cele sfînte și să stea nepăsător în fața unei lucrări de o însemnătate necalculabilă pentru noi, pentru poporul Român?! O eu nu cred! nu pot nici barēm presupune. Și decă cei ce cu o fală ipocrită au îndrăsnela a se gera de apărătorii poporului nu vor lua act de acest plan salutar, noi nu avem să perdem curajul. Nu, căci în luptă solidară, pe baza principiilor eterne și neschimbate ale miresei lui Christos, în speranța unui viitor frumos vom procede la acțiune, care ne prezintă un aspect admirabil: Crucea glorificată în mijlocul cetei credincioase încununată cu aureola gloriei și fericirii cerești. Și apoi mai încolo . . . Oh! ce viziune minunată! Văd poporul credincios apărat de veniul omoritor al lumii stricate, l-i văd cum preamăresce pe Dumnezeu, și văd cum clerul Român gr. cat. stă în fruntea falangei invingătoare fruntea încununată cu cununa neperitoare a eroismului și zice și el cu mândrie străbună:

„Trăiesc acei ce vreți să lupte;
Er cei fricoși să plâng și mor” (G. Coșbuc.)

* * *

Inima noastră dorește cu ardore aceea instituție și nu poate fi om creștin, încă și dacă nu e preot, care să nu o spriginescă din răspuțeri. Un centru acesta, care are de scop a întruni scanteile ce se aprind în focaliul științei și culturii celor chemați, ca apoi să le transpună în inima poporului Român, unde vor arde și vor încălzi. De căldura lor inima nobilă a credinciosului se va nobilita mai mult, la razele lor i-se va lumina mintea și apoi va esclama cu bucurie: „Părinți am Dōmne, părinți buni, respătesce-le!” —

Măgureanul.

Serbări Iubilare.

Conform Preainaltei intențiunii a gloriosului nostru Pontifice Papa Leon XIII manifestată nouă prin graiul apostolic al

veneratului nostru Episcopat, în „Epistola Pastorală” din Blaș 6—8 Ianuarie 1900. Nr. 470 mitropolitan, și după dorința generală a clerului și poporului credincios din aceste părți, cu plăcere ve aduce la cunoștință, că la biserica parochială din Șișești, votivă pentru S. Unire a tuturor Romanilor cu S. Scaun Apostolic de Roma, în 12 Iuliu și 28 August a. c. st. n. se vor aranja festivități Iubilare, cu programul aici stabilit, care s'au susținut și la Preaveneratele Ordinariate diecesane din Oradea Mare și Gherla, de unde așteptăm tot sprijinul moral pentru reșirea cât mai splendidă a acestor serbări, întru Mărirea lui Dumnezeu, și spre înălțarea simțului religios al poporului nostru credincios.

PROGRAMUL:

Serbărilor Iubilare de la biserica din Șișești
Votivă pentru s. Unire a tuturor Romanilor cu S. Scaun Apostolic din Roma.

I.

Pentru ziua de 12 Iuliu 1900.

Serbătorirea aniversarului ducentenar a s. noastre Uniri cu S. Scaun Apostolic de Roma.

a) În 9, 10, 11 Iuliu, pregătirea credincioșilor prin s. mărturisire și s. cuminecatură, prin învățatură acomodată, la s. liturgie și la înserat în formă de misiuni, și primirea procesiunilor pie, și a peregrinilor, cari vin la această serbătoare Iubilare;

b) În 12 Iuliu la 9 ore dimineața Misa solemnă;

c) Discurs festiv ocașional;

d) Încununarea statuelor lui Atanasii Anghel, primul episcop al s. Uniri, și a lui Piu IX de p. m. întemeietorul hierarchiei greco-catolice române de Alba Iulia-Făgăraș;

e) Apreciațiuni solemne întru onorea gloriosului nostru Pontifice Leon XIII., promotorul s. Uniri a bisericilor disidente;

f) După terminarea ceremoniilor sacre religioase, la masa de onore, pregătită pe platoul din fața bisericii, se va face subscrierea publică alor două adrese omagiale de fidelitate și de supunere. Una către preafericitul nostru Părinte Papa Leon XIII., exprimând neclintita noastră alipire către S. Scaun Apostolic, și mulțămind Preasfinții Sale pentru părintească sollicitudine specială față de bisericile orientale.

A doua către Maestatea Sa Preagrățiosul Nostru Împărat și Rege apostolic Francisc Iosif I. mulțămind pentru toate binefacerile, ce le-au primit s. noastră biserică de la Înalta Casă Habsburgică, și în special de la Maestatea Sa.

II.

Pentru ziua de 28 August 1900.

Hramul bisericii din Șișești. Omagii publice și serbătorești întru onorea și preamărirea Răscumpărătorului Nostru Isus Christos.

a) În 25, 26, 27 August pregătirea credincioșilor prin s. mărturisire și s. cuminecatură, prin învățatură acomodată, la s. liturgie și la înserat, în formă de misiuni, și primirea procesiunilor evlavioase și a peregrinilor, cari vin la această, serbătoare Iubilare;

b) În 28 August la 9 ore din zi Misa solemnă;

c) Discurs festiv ocașional, în care se arată însemnătatea zilei;

d) Cântarea „Canonului de rugăciune către D. N. Isus Christos.”

e) În orele de după amezăzi ședința festivă religioasă în pavilionul bisericii, cu un discurs ocașional, cu poezii și cântări întru onoarea Răscumpărătorului Nostru Isus Christos.

Pentru Comitetul constituit spre aranjarea serbărilor jubilară de la Biserica din Șișești:

Gavril Lazar de Purcăreț protopop-paroch în Sanislau. *Georgiu Șuta* protopop-paroch în Moftinului. *Alexandru Nuț* protopop onorar, paroch în Lipou. *Dioniziu Bran* protopop onorar, paroch în Ardușat. *Alexiu Pop* paroch în Săsari. *Afram Breban* paroch în Mocira. *Nicolau Lupan* paroch în Chiuzbaia. *Georgiu Petrovan* paroch în Preluci. *Demetriu Ceantea* paroch în Dambruvița. *Iuliu Șurani* paroch în Șurdești. *Constantin Lucaciu* paroch în Jobjib. *Ioan Swanțu* capelan în Șișești. *Dr. Epaminonda Lucaciu* preot. *Dr. Vasiliu Lucaciu* paroch în Șișești. *George Papp de Bășești* mare proprietar. *Gavril Barbul* proprietar. *George Achim* directorul „Sătmărenei.” *Alexandru Steț* avocat. *Vasiliu Achim* proprietar. *Teodor Medan* inv. pens. proprietar. *Atanasiu Lupan* preș. reu. inv. *Georgiu Dipșe* inv. în Unguraș. *Alexiu Stupar* contabil la „Riu-reana.” *Vasiliu Baban* inv. în Șișești. *Daniel Andreica*, *Jov Ciora*, *Jacob Filip*, *Georgiu Andreica*, *Ioan Butica*, *Vasiliu Cinege*, *Daniel Cinege*, *Ioan Abraham*, *Chiril Breban*, *Gavril Bele*, *Theodor Pricop*, *Theodor Sălăgian*, *Atanasiu Fêt*, *Michail Fêt*, membrii senatului din Șișești și filiale.

Raport general

al

Societății de lectură „Inocențiu Micu Clain” pe anul școlastic 1899/900.

A. Partea generală.

Tote progresele, tote invențiunile geniale ale omenimii din vechi înmormintat arată în modul cel mai învederat, că azi nu puterea, nu forța brutată, ci instrucțiunea, culturală, sau mai bine zis știința adevărată e aceea putere, carea e în stare să susțină un popor.

Dar știința nu mai având de basă credința, adevărul etern, poate să fie folositore omenimii. Și cine sunt ore chemați să indice spiritului scrutătoare direcțiunea ce trebuie să urmeze pentru-ca produsele obținute să potă în adevăr servi prin promovarea binelui spiritual omenimii? A cui e datorința de a se îngriji, ca dezvoltarea științifică să nu apuce pe cale greșită, ca adevărul, dreptatea, frumosul și banul etern să formeze celea patru colamne, pe cari trebuie să se clădească templul înțelepciunii pe care-l ridică spiritul omenesc întru prea mărirea lui Dumnezeu? — A bisericii; a servitorilor, ei cari ca să potă face acesta, trebuie ca ei înșiși, să fie versați în știința sacră, iar de alta parte să fie în curent și cu dezvoltarea științelor profane. Se poftesc dară de la preot știință și o continuă nșuința de a se perfecționa în cultura științifică, căci fără de acesta nu va fi în stare să-și afirme și susțină poziția în societate — și nu va fi în stare să facă tot ce se așteptă de la dēnsul, — din motivul, că statul preoțesc are să îndeplinescă o lucrare universală.

Preotul are să fie învățător, povățuitor și conducător pe calea mântuirii, din care cauză nu e de ajuns să aibă numai atâtea cunoștințe cât să potă instrua pe cei din clasa mai de jos a poporului, ci el trebuie să steie pe aceea trēptă a culturii spirituale, cât să-și potă afirma și susține locul cuvenit și în cercurile mai înalte, unde mai des dă preste prejudiții, indiferentism religios, scepticism ori formală necredință.

Cum va putē un preot să alunge întunerecul nesciinții, când dēnsul nu are lumina științii. Statul sacerdotal este cel mai distins și mai escelent dintre tote staturile așa cât acela, cari au intrat în acest stat trebe să se destingă în știință — trebe să

intrēcă pe membrii din alte staturi. — Sublimă e misiunea preoților, de a învăța pe poporē adevărurile celea mai înalte, și a le conduce pe calea mântuirii. Inse acesta nu pot să o facă dacă nu se vor intrarma cu tote științele necesare, căci numai posezēnd ei acestea vor putē să fie, ce trebuie să fie „lumina lumii și sarea pământului”.

Dar pe cum nimic în lumea acesta nu vine dea gata — așa nici știința. Știința se câștigă prin muncă. — prima condiție a existenței noastre.

Puterea individuală și națională atirna de la muncă. Și întradevăr așa e — căci numai atunci e asigurată existența unui popor. — când fiii ei se trudesc și muncesc pentru știință. —

Calea pe carea se potē câștiga știința sînt societățile științifice și culturale. Și aievea omul nu potē exercita nici un fel de vērute fiind singur, nu potē să-și arete înalta sa valōre morală, — de cât numai în societate. Tote virtuțile tote însușirile nobile și frumoșe nu si le potē desvolta de cât prin raporturile sale cu cei alalți omeni. Numai uniți pot ei să înainteze în cultură și știință, factori de la cari atirna fericirea pământescă a unui popor.

Înaintașii nostri conșii de greutatea misiunii lor, deja înainte de acesta cu 36 de ani, întemeiat-au o societate literară — prin carea să-și câștige cunoștințe în toti rami științelor — ca ast fel să potă fi păstori bunți turmei incredințānde lor spre păstorire. Muncit-au, ostenit-au cu dragoste și zel înaintașii nostri ca societatea „Inocențiu Micu Clain” să iea un sbor frumos, înfloritor, întru ajungerea scopului urmărit.

Adaugēnd și noi o zală la lanțul celor 36 de ani ai existenței societății noastre, acuma la finea anului, ni-se impune datorința de a da socotă despre munca noastră de un an. Lucrat-am destul, împlinitune-am datorința? — Nu sîntem noi chemați a ne dechiera. — A pronunța o judecată obiectivă este greu, și cu deosebire asupra faptelor proprii; Presentăm deci în celea ce urmēză, istoricul anului administrativ, 1899—900, registrul faptelor noastre.

În decursul anului espirat societatea a ținut cu totul 10 ședințe anume: 3 ordinare 2 extra-ordinare 3 literare; dintre cari una festivă — 1 constituantă și 1 generală. În acestea s'au pertractat și rezolvat tote afacerile societății. Nu vom înșira tote lucrările societății ci numai celea mai momentōse.

Noul comitet ales în ședința constituantă a anului trecut s'a completat prin alegerea lui *Eugen Pop Pecurar teol. an I* de notar al ședințelor și prin alegerea lui *Iuliu Tatar teol. an. I* de scriitor al foii „Furnica” Inse comitetul ast fel completat n'a remas până în sfârșit, căci în a doua ședința administrativă devenind vacant oficiul de secretar prin abdicerea lui *Emil C. Andreșan teol. an. IV*; cu portarea acestui oficiu fu incredințat *Ioan N. Crișan teol. an. IV*.

În prima ședință ordinară se hotărăse ca din incidentul sinodului arhiepiscopesc din 22 Novembre 1899 să se țină o ședință festivă. Stabilindu-se programul în 24 Nov. 1899 s'a și ținut ședința, la carea a luat parte tot ce are Blajul mai ales și mai distins și un număr frumos de prea onorați dñi protopopi și preoți veniți aici din incidentul acestui sinod. Er întru cât a reușit acesta ședință dovadă a fost satisfacerea tuturor acelor, cari au luat parte la ea pe cum și diferitele raporte de prin foi.

Alegerea noului comitet pe anul administrativ 1900—901 s'a întēplat în ședința constituantă din 8 Mai anul curent pe cum urmēză: president *Petru Sântoma teol. an. III*; vicepres. *Sever Ion. Frățilă, teol. an. II*; secretar *Iacob C. Domșa teol. an. III*; cassar *Valeriu Vērv teol. an. II*; controlor *Traian German teol. an. I*; arhivar *Carol Ignat teol. an. II*; bibliotecar *Nicolae Ticaci teol. an. I*; remānēnd oficiul de notar a se completa în Octobrie dintre fiitorii teologi de anul I. Tot în această ședință se alege comisia menită cu scrontarea activității comitetului dezvoltată în decursul anului. (Va urma.)

NOUTĂȚI.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Credincioșă gr. cat. *Gafia Jusco* vēduva lui Ștefan când va Balea din Jeud „Marmația” din îndemnul piū și nobil, a cumpērat un rēnd de vestminte albe, pe sama s. bisericii din filia Statioara, cu 100 corōne. Pentru această faptă creștinescă i-se aduce mulțamită și pe această cale. Dumnezeu să-i dea pentru celea pāmintesci, celea ceresci și darul sēu. Glod la 27 Iunie 1900. *Georgiu Birlea* preotul Glodului și filia Statioara.

Societatea pentru crearea unui fond de teatru național român își va ține adunarea sa generală din ast an în opidul Abrud (com. Alba-inferiōră) în zilele de Duminecă și Lunī în 22 și 23 Iulie st. n. a. c. În ziua primă Duminecă, va fi cetirea diferitelor raporte, alegerea comisiunilor pentru esaminarea acelor și cetirea de discursuri corēspundētore scopului societății ori de altă materie literară. În ziua a doua Lunī, vor fi raportele comisiunilor alese în ziua precedentă și se va decide locul și ziua adunării generale pentru anul 1901.

Jubileul dlui Ureche. Întru amintirea jubileului literar de 50 ani, Romānii transilvāneni vor oferi bētrānului luptător *Vasile Al. Ureche* un prea frumos album, în fruntea căruia iubitul nostru poet *George Coșbuc* a scris o poezie — dedicație. Ne alăturăm și noi din totă inima la manifestările de iubire și admirație pentru neobositul scriitor și luptător politic.

Școlile române din Brașov serbeză a 50 aniversare a înființării gimnasiului. Această serbare jubilară va avē un caracter mai mult școlastic și va decurge cu puțin șgomot în zilele de 9—12 Iulie n. În zilele prime va fi esoposiție școlară, în II. părăstas festiv pentru întemeiatorii și binefăcătorii și profesorii gimnasiului, sara conduct cu lampione și iluminarea gimnasiului. Va vorbi un student și va răspunde directorul. Joi serviciu divin, premiera elevilor distinși și cântarea unei poezii ocașionale compusă pentru chor mixt, solo de tenor și orchestră.

Cancelarie advocațială. *Dr. Ioan Cherecheș* avocat, și-a deschis cancelarie advocațială în Deș (Deés).

Invitare la prenumerațiune. Nu e mirare, dacă atât cei bunți cât și cei rēi se ocupă cu căsătoria: aceia, ca de timpuriu să pregătēscă pe căsătorinți la o căsătoria sfintă, carea e basa fericirii timoorall și eterne ba și a societății omenesci, er aceștia chiar din contră introdne căsătoria civilă obligătore și urmările ei divorțul, de și căsătoria civilă din punct de vedere creștinesc e numai o curvia legală. Deci forte la timp e un roman, plane istoric, care să dea prin esemplu înviare, îndrumare căsătorinților la contragerea unei căsătorii fericite. Atare e romanul: *Florina* sau *Logodița din Prato* roman istoric din secl. XVI., unul dintre cele mai frumoșe ce au apărut mai de curēnd în literatura italiană. L-am tradus și pe cum cred, On. public cetitor va găsi bucuria curată, când îl va ceti și va concepe idei sublime. Va sta din 7—8 cōle tipărite 8° mic. Prețul de prenumērare e 80 fileri și porto postal. Se potē prenumēra la Sum. Redacțiune „Unirea”, „Revista Ilustrată” și la Ofic. par. din Drighiu (Detrethem p. u. Sz. Nagyfalu). Cum se vor însinua atăția prenumerați. în cât să se acopere speșele tiparului, se va scōte la lumină. Sperānd pāmintire căldurosă cu stimă sum. Drighiu 1 Iulie 1900. Serv. plecat: *Dr. Iuliu Dragoș* adm. act. loc.

Școlastic. Adunarea generală a învățătorilor romāni selagieni își va ține adunarea generală la 22. Iuliu n. în Er-Kāvás. După adunare va urma petrecere cu dans în favorul școlei gr. cat.

Petrecere de vară. Tinerimea romānă din Blaș va aranja Duminecă în 15 Iuliu o petrecere de vară în grădina „Comșa” din Veza. Venitul curat e destinat pentru fondul „Reuniunii Pompierilor Voluntari.”

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Mama sfântului Augustin.

— Schiță istorică-culturală —

de
Emil Bougaud.

Traducere din limba franceză de

Salba.

IV.

(Continuare.)

Förte probabil, că Augustin a ascuns, cât a putut înaintea mamei sale acest nume și încă cu mai multă grije, de cât relațiunile, ce-l legară viața de ea, relațiuni pe cari nici rugăciunile, nici lacrimile mamei sale nu l-au putut face să le rumpă. În scurt timp inse el a trebuit să descopere acest secret trist, căci la an. 372 deveni tatăl unui prunc, a eminentului *Adeodat*, pe care mai târziu în zilele pocăinței sale nu-l mai numia, de cât „pruncul păcatelor“, atunci inse, în zilele pasiunilor, în primul estas al norocului său trist îl numia: *Adeodatus*, adică: *Dat de la Dumnezeu*. „Așa era viața mea de atunci, o Dumnezeuu meu, ofteză S. Augustin — dacă ea se pôte numi viață.“¹⁾

Scirea despre decădița fiului său așa de tare a mișcat-o pe Monica, în cât era în periclu să-și piardă viața. Plângea neînțecat, ziua și noaptea, abia-și putea ascunde lacrimile înaintea publicului.

Câte o dată ridicându-se din locul rugăciunilor sale, ori întorcându-se a casă de la s. liturgie, locul unde tugenunchia rămânea scaldat de lacrimile ei.

Biserica latină serbeză la 4 Maii memoria s. Monice. Ziua acesta s'ar puté numi: „sərbătorea lacrimilor unei mame creștine.“ Și cu deosebire acestea le sərbătorește biserica, să audim numai cum:

Antifonul I: *) »Neîntrerupt a plâns și s'a rugat mama pentru fiul său, prin care a frânt Dumnezeuu capul celor răi.«

Antifonul II: »Fericită-i maica, căreia, rugându-se neînțecat pentru mântuirea fiului său, i-s'a împlinit dorința. Ai ascultat-o Dóme și n'ai desprețuit lacrimile ei, a căror curgere a udat pământul.«

Antifonul III: »Etă acesta e veduva, care a plâns intru adevăr, care a vărsat lacrimi amare pentru fiul său.«

Antifonul IV: »Riturile lacrimilor și-au ridicat, Dóme, — prin această maică sfântă, — riturile lacrimilor și-au ridicat vócea lor.«

Antifonul V: »Plâns-a fără măsură această maică nemângăiată.«

Etă de ce-i zic eu: „sərbătorea lacrimilor Monice“, pentru că așa se continuă întréga slujba zilei, care ne face să vedem în maica acesta o durere, ca și care istoria bisericăscă nu e în stare a ne mai aréta, — pe cum vom vedé mai detaliat în decursul povestirei.

Un singur lucru mângăia pe Monica în durerea ei cea mare, a nume, că nu plângea singură. Patriciu în dată ce se uni cu ea în credință, se uni și în lacrimi. E drept, că numai pe încetul s'a apropiat de Dumnezeuu, pentru că a și fost tare de parte de el, dar în dată ce a încéput a crede, viața morală încă a aprins rădăcină adénci în inima lui.

Biserica amintese în rugăciunile sale liturgice din această zi,¹⁾ — ceea ce întăresce și Augustin —²⁾, că atât întórcerea lui Patriciu, cât și ceea a lui Augustin e de a se atribui lacrimilor și rugăciunilor Monice. Acestă întórcere trebue s'o ascriem farmecului virtuților ei, cari cresceau treptat, frumsetei ei ceresci, paciinței, blândetei, sacrificării de sine, iubirii umilite, statornice și curate, care neînțecat se înălța la ceriu pentru mântuirea soțului său. Tóte însușirile acestea forma în jurul lui Patriciu o atmosferă, din care și fără vóe acela a inspirat aerul credinței. Întrupându-se în cine va ast fel tot ce e bun, frumos și drept, acela își câștigă un farmec atât de plăcut și neînvin, în cât nimenea nu i-se pôte împotrivi, ori fugi, ci i-se supune. Patriciu spre norocirea lui s'a supus. Pe neobservate se imblândia din an în an. Cu deosebire de un timp s'a schimbat de tot. Sfinta taină a botezului, la a cărui primire se pregătia și-a aruncat înainte rațele-i binefăcătoare; Patriciu a recunoscut prețul sufletului curat și farmecul blândetei. Amintirea trecutului îl supéra, și se nisua să-și facă soția, ca să uite durerea adéncă, ce l-o causeră.³⁾

E un prilej al inimii, că un picur de iubire șterge durerea unei vieți întregi. Monica a adunat acești picuri scumpi și inimile lor după o legătură de 17 ani au fost unite prin aceea fragedă și sublimă atingere, pe care förte bine o descrie un scriitoriu modern:

„Când aprinde cine va în inima unuia lumina, la care acesta își recunoște decădița morală și se ridică din ea, acesta vindecare mărétă a morții, care pôte că ar fi durat în vece, umple câte o dată acele două suflete de o nespūsă simpatia, ce se nasce din fericirea dată și primită.“⁴⁾

Patriciu și Monica au simțit acesta atragere nobilă, înainte de a se despărți; frăgeđimea unuia față de sufletul mântuit, și recunoștința celui alalt față de sufletul scump și nobil, care l-a mântuit de rău, i-au unit pe marginea mormintului într'o alipire, ce se părea a nu fi din lumea acesta.

Împrejurările mai detaliate ale morții lui Patriciu ni-s recunoscute. Căđénd cătră finea an. 371 la pat și presimțind că morbul acesta îl va duce în mormint, a cerut și primit botezul cu mare zel și devoțiune, după care dormi în pace, ca un creștin, îmbărbătat fiind de ángerul dat lui de Dumnezeuu, ca soție, care prin blândeta, paciința, frăgeđimea și sacrificarea sa eroică l-a condus la Dumnezeuu, de care el s'a fost depărtat așa de tare.

Să ne închipuim cu 17 ani mai înainte, când Patriciu a luat de soție pe Monica; — nobleța, marinitia, sinceritatea, și frăgeđimea, — căci avea ceva din tóte acestea, — așa de adénc erau astupate în inima lui, în cât nici un ochiu omenesc, nici chiar ochiul lui propriu nu le ar fi putut observa. Superbia, ura, indiferentismul și patima réu-tăciósă își discutaá domnia asupra lui. Dar înfinția nobilă pe încetul le-a schimbat tóte acestea. Patimele nemernice s'au retras în fundul sufletului; însușirile frumoșe au eșit din umbră și s'au arétat la suprafață. Lumina triumfă asupra tuturor, și în momentul morții lui îi umplu ultima privire recunoscătoare și fericită de o aureolă lucitoare.

¹⁾ »Sfintese, Dóme, cu binecuvintarea ta cea bogată aceste daruri, cari îți le oferim în sərbătorea s. Monice, carea și-a câștigat țic pe Patriciu soțul ei, prin rugăciuni și lacrimi.« Missa s. Moniceae 4 Maji. Missale Rom. Aug. Secr.

²⁾ Confess. lib. IX. c. 9.

³⁾ Confess. lib. IX. c. 9.

⁴⁾ *Le P. Lacordaire, Sainte Madeleine.*

Monica era martoră acestor scene, plângénd de bucurie și de durere. — Uitând asprimea lui și neplăcerile, ce i-le-a causat, plângea, că-l perde chiar acum, când a început a gusta din bucuriele iubirii lui, și mângându-se cu speranța vederii venitoare, l-a pregătit mormintul, lăsând și pentru sine un loc lângă a bărbatului său. ca o dată să pótă odihni în liniște lângă acela, a cărui suflet l-a trezit la o viață nouă.¹⁾

Ast fel a mângăiat Dumnezeuu pe șerbătorea sa, și n'a lăsat să o cuprindă de tot durerea, ce i-au causat-o rétăcirile fiului său. Pe cum progresa Augustin în rău, așa înainta Patriciu spre bine.

Pe când Augustin începă a se depărta de Dumnezeuu, făcându-se sclav plăcerilor teatrale, și patimilor, Patriciu se apropia din ce în ce de Dumnezeuu și a fost primit între catechumeni.

Când Augustin, nebăgând în samă sfaturile, rugăciunile și lacrimile mamei sale, lánceđia în lanțurile unui amor păcătoș, și deja în vréstă de 18 ani își necinsti fruntea cu numele — în forma acesta rușinos — de tată, Patriciu ceruse botezul și spélându-și viața în apele pocăinței, mori creștinesce.

Ceea ce vedem la începutul acestei istorii, vom vedé până în capét. Monica pe lângă dureri, tot de una avea și câte o mângăiere.

Dumnezeu îi era datoriu cu acesta, fiind că durerile ei numai pentru aceea au fost atât de nemésurate, pentru că și credința ei a fost mare, și asemenea și pe Augustinul său numai pentru aceea l-a deplâns atât de mult, pentru că și pe Dumnezeuu l-a iubit peste măsură.

(Va urma.)

Afurisitul.

De Carl May.

I.

(Continuare.)

Astăzi se vedeau semne mai multe de cât în cele două zile precedente, că ne apropiam de timpul pelegrinării. Trecurăm pe lângă multe grupe de mohamedani, cari mergeau cătră locul de adunare din această provincă. Eu salutam în tot locul, inse nu repetam obicinuitele lor cuvinte de salut. Mă mira, că soțul meu să purta întocmai ca și mine. Nici o dată nu l'am auzit strigând obicinuitul „Allah hu.“ Acestă purtare a noastră bărbatii o aflaú de ireligiósă și ei s'ar fi acățat bucuroș de noi, dacă n'am fi trecut repede pe lângă ei. O dată inse, era pe la améđi, mi-a bătut la ochi purtarea unui bărbat, care încă aparținea unei grupe mai micé de peregrini, pe care o întâlnirăm. Când acesta zări pe soțul meu, scuipă de repețite ori și strigă cu vóce puternică:

„Es sabbî, es sabbî! Vedeți-l? Scuipați-l! Trageți jos de pe cal pe renegatul, care s'a lăpédat de Allah și de profet. Afurisit să fie sufletul său!“

Însoțitorii acestui bărbat începură a striga și ei și voiră să urmeze provocării sale; chysracdar-ul inse dete sbiciú cailor săi, ér eu încă-l urmaú cu aceeași repejune,

¹⁾ Confess. lib. III. c. 2.

²⁾ Brev. Rom. Aug. 4 Maji.

¹⁾ Confess. lib. IX. c. 11.

În timp ce în urma noastră mereu să audiaș urletele: „Afurisit să-i fie sufletul, afurisit să-i fie sufletul!” După ce ne-am depărtat de peregrini, soțul meu moderă mersul cailor și cu o voce confusă îmi zise:

„Effendi, trebuie să ne despărțim, pentru că, după cum vești, prezența mea poate fi periculoasă pentru tine.”

„Cum așa? Pentru ce te vatămă acești oameni?”

„Pentru că se cred în drept a o face. Eu am fost musulman, acum înse sum creștin, un creștin catolic, ceea ce aici este mai periculos de cât a fi creștin grec ori armean. Așa, acum o scii; deci, scui-pă-mă și tu!”

„Asta n'o voi face. Ar trebui să mă scuipe pe mine însumi, pentru că și eu sum un creștin.”

Atunci el se ridică repede în șea, mă privi cu ochi veseli și strigă;

„Tu, creștin? Și eu te țineam de un mare adorator al profetului, pentru că asară spunea că voesci a cerceta pe Abdal Osman Bei. Acest bărbat nu vorbește cu nici un creștin.”

„Ceea ce am eu a-i spune este un ast fel de lucru, în cât de sigur va vorbi cu mine.”

„Atunci, lucrul ce ai să i-l comunici, trebuie să fie foarte bun. Asară, când te-am văzut, mi-ai plăcut în dată. Dacă ași fi știut că ești creștin, m'as fi purtat alt cum cătră tine. Fi bun și ertă-mi, effendi!”

Cu aceste îmi întinse mâna; eu i-o strinsei și-i răspunsei:

„Și tu mi-ai plăcut, și voi rămânea lângă tine, dacă permiți. Lasă pe oamenii aceștia să injure! Ei nu ne pot ajunge de cât numai cu vorbele lor, cari nu sînt periculoase. Dar fiind că amintesci pe Abdal Osman Bei — îl cunoscși poți?”

El se uită jos înaintea sa și apoi strigă:

„Dacă-l cunoscși! Este tatăl meu.”

„Cum! Așa dar tu ești acela, care a fost la vali?”

„Da. Valiul este un amic al tatălui meu, și mă iubesc și pe mine, de și e supărat că m'am lăpădat de religiunea musulmană. O, effendi, ce fericit am devenit prin religiunea cea sfîntă, și totuși cât de nefericit, din cauza durerii ce am trebuit să cauzez părinților mei! Nu-ți poți închipui!”

„Înțeleg. Tatăl tău este cel mai strict și zelos adorator al islamului. Er tu, unicul său fiu, te-ai lăpădat de coran. Le cunoscși amândouă, biblia și coranul, lumina dătătoare de viață a creștinismului și focul ardeător al învățăturilor lui Mohamed; cunoscși inima omenescă și înțeleg, pentru ce tatăl tău te-a alungat de la casă.”

„Nu numai că m'a alungat, ci m'a — afurisit. Ai audit dora, cum acești oameni mă numiau *es sabbi*, afurisitul!”

El era un bărbat forte în caracter, și totuși ochii îi erau plini cu lacrimi, când continuă:

„Și nimic, nimic nu-l poate împăca, de cât reîntorcerea mea la învățăturile rătăcite ale islamului; acesta înse îmi este peste putință!”

„Da, rămai credincios! Tatăl ceresc stă cu mult mai pe sus, de cât cel trupesc;

Iubirea dumnezească îți va înlocui pe cea pămîntescă, pe carea ai perdut'o.”

„Am perdut'o și totuși am câștigat. Iubirea tată-meu s'a prefăcut în ură și blăstăm; în schimb am câștigat altă iubire și acesta a fost, carea m'a condus la credința cea adevărată. Îmi permiți a-ți spune, cum s'a întimplat acesta?”

„Te asigur, că mă interesază foarte mult.”

„Află dar, că eu, ca și tatăl meu, am fost oficer. Numele tată-meu și amicitia lui Said Caled Pașa contribuira, ca avansamentul meu să fie grabnic. Eram de 24 ani, când am devenit Col agassy (căpitan) de dragoni în Caisarijeh. Serviciul mă conduse în casa consulului francez, un catolic; am văzut pe fiică-sa, am iubit'o, am revenit, am găsit iubire reciprocă și prin aceea am fost condus la adevărul credinței creștinesci. Te rog. a nu pretinde. să fiu mai deslușit! A fost un timp greu, împrenat cu desperare și lupte, cu fericire și cu cele mai grozave dureri. Iubirea mi-a fost conducătoare, er convingerea răzmul meu, la care țineam cu putere. Nu din simpatie pentru iubita mea am părăsit vechea mea credință, ci fiind că m'am convins pe deplin, că nu drumul lui Mohamed, ci al lui Christus duce la Allah și la cer. Tatăl-meu m'a alungat și afurisit; a trebuit să mă depărtez; mirăsa înse mi-a rămas fidelă, er consulul mi-a promis mână ficel sale, în dată ce am căpătat altă ocupațiune sigură, în locul celei pierdute. M'am trudit luni întregi, dar din toate părțile apostatul, es sabbi, afurisitul, eram respins. Atunci în sfârșit m'am adresat cătră Said Caled Pașa, patronul meu de odinioară, carele într'aceea deveni vali în Engyrijeh. Acesta era supărat pe mine și nu-mi putea erta rătăcirea mea, dar mă iubea încă și ast fel mă chemă la sine. Acum vin de la dînsul și am în busunar denumirea de chysracdar în Malatijeh. Acestă herghelie renumită nu zace de parte de aci, dar totuși în altă provincă; așa dar n'am a mă mai teme de inimiciile de până acum și cu toate acestea sum în apropierea tatălui meu, spre a pute folosi ori ce ocaziune, pentru a mă împăca cu dînsul. Dumnezeu să binecuvinteze pe vali; el e un bărbat strict, dar un amic fidel și adevărat!”

„Da, așa este; căci dora de aceea m'a însărcinat, să vorbesc cu tatăl tău pentru tine, și, dacă e cu putință, să-l înduplec la împăcare?”

„Este adevărat că a făcut'o acesta?”

„Da, și dacă permiți, o voi face bucuros.”

„Mai bine dă-i pace, effendi! Încercarea nu-ți va reuși, din contră, mai mult poate să strice. Da, dacă n'ai fi creștin! Ca sol al valiului, te va primi la sine, de și de alt cum nu primesce pe nici un străin; dar în dată ce află, că ești creștin, te alungă cu căni!”

„De asta nu mă tem, de ore ce îl aduc o veste îmbucurătoare, după care de 15 ani a așteptat în zădar.”

„De 15 ani? La urmă va fi vorbă despre pensiunea sa?”

„Da, i-a fost acordată și acum întregă suma, dimpreună cu interesele, e la mine, pentru a i-o preda.”

„Ce fericire, ce fericire mare! Tatăl meu nu numai pentru aceea a devenit eremit și inamic al oamenilor, căci i-s'a denegat solvirea pensiunii, ci fiind că dînsul este așa de sărac, în cât abia poate trăi fără pensiune. În timpul cât am fost în serviciu, salariul meu îl împărțam la olaltă. Da, acum cred și eu, că-i vei fi binevenit și că vei pute cuteza să-i amintesci despre mine. Dea Dumnezeu, să ai succes?”

„Mi vine un gând. N'ar fi ore mai bine, dacă tu însuși i-ai duce banii?”

„Nu, nu! El nu iar primi. Tu trebuie să-i duci, tu, nu eu. Una înse o pot face, a mă ține adecă în apropiere, pentru că la cas când ți-ar succede încercarea, să mă poți chema în dată.”

„Scii vre un loc potrivit pentru asta?”

„Da; ți-l voi arăta mai înainte. Ce bine este că ne-am întâlnit, effendi! Se poate că voi duce miresei mele nu numai scirea, că am căpătat un post nou, ci și aceea, că m'am împăcat cu tatăl meu. Nu scii, effendi, cum să-ți mulțămesc! Amicitia mea îți este asigurată, până ce voi trăi!”

„În schimb îți ofer și eu pe a mea, de și după ce o dată ne-am despărțit, anevoe ne vom mai revedea. Patria mea este prea departată de aci!”

„Unde?”

„În Alemania, unde tu de sigur nu vei veni nici o dată; cu toate acestea înse, suvenirea ce ți-o păstrez, va fi tot de una plăcută pentru mine.”

De aci în colo, se înțelege, ne petreceam cu totul alt fel de cât până acum. El desvoltă o vioiciune, pentru un turc cu totul miraculoasă, și-mi enară în scurt timp întreg decursul vieții sale. Durere, că petrecerea noastră suferea câte o dată întreruperi uricioase. Cu cât ne apropiam mai mult de Boghaslajan, cu atâta întâlneam mai mulți oameni, cari îl cunoscău, și de ore ce aceia erau numai mohamedani peregrini, așa dară mohamedani fanatici, el avea să sufere cele mai ticăloase insulte și a dese ori părăsiam drumul, mergând peste câmpuri; spre a scăpa de dînsule. Birtașul din Boghaslajan refușă chiar, a-i da sălaş și numai după ce mai de multe ori i-am arătat tenihul valiului, de care se vedea că duce frică, — s'a înduplecat a ne găzdui și a ne da de mâncare, er pe dimineața următoare să ne câștige trei cai noi.

(Va urma.)

Economie.

Ceva despre roiul stupilor.

Un amic îmi scrie: că roiul prim, după ce cu multe întâpături l'a băgat în coșnița rațională, a doua zi s'a ca mai dus, fără rămas bun. Spre orientare amicului și altora, din praxă-mi de stupariu le notific: că roiul prim, nu mi-s'a dus nici o dată, pentru că l-am băgat tot de una în coșnița curată, fără mult fum, și cât am putut cu cruzare, pe încetul, nu cu graba, pentru că forțându-l prea tare, ca ori și ce veștitoare, se spăria și fuge. Forțe puturoasă ar trebui să fie coșnița ca să fugă roiul prim. Peste tot e obiceiul rău a stropi coșnița cu lapte, miere, ori alte ceie, pentru că laptele se serbezese și stupul fuge, er de miere une ori se agităză peste măsură de tare, și ără-și fuge. — De comun fug stupii împreunăți. E cunoscut obiceiul stupilor, că de vor roi 2 ori trei de o dată, ori curând după olaltă, se așeză

unul peste altul. Și apoi nu numai că e greu a-i despărți, dară nici nu e consult, pentru că se slăbesc. Acești stupi împreunăți a două ori a treia zi fug, pentru că matcele presimțind că a fară de una, le așteaptă mărtea, fug. Că ore va fugi ori nu stupul, se poate cunoșce foarte ușor. Dacă e liniștit și lucră, nu va fugi; dar dacă albinele stau grămadă la urdiniș ca amortite și nu lucră, va fugi. Ca să nu fugă, trebuie să-i dăm un fagure cu clocitură proaspătă din alt stup. În acest cas sigur nu va fugi. Une ori își omorâ reciproc toate matcele sau de a fost numai un roi și acela prim, prin ore care întâmplare cu ocaziunea prinderii și a mutării i-a perit matca. În acest cas stupul e foarte neliniștit și albinele umblă în coce și în colo pe din a fară de coșniță. Un fagure cu clocitură proaspătă de la alt stup, îl liniștesce în dată, și apoi își cresce el altă matcă.

Încă ceva: Cei ce au faguri vechi, îi pot da roilor cu foarte bun succes. Dar de le dă cine va roilor numai o parte faguri vechi, er altă parte faguri noi artificiali, pe cei vechi să-i pună în fondul coșniței, și pe cei noi de cătră ferestră. Pentru că stupul nu lucră nimic în cei noi, până are de ajuns de cei vechi, și apoi omul când e tîmna se înșelă, cugetând că sînt toți plini până în fund și cei noi, pe când de fapt sînt plini numai cei vechi, și ast fel se poate întâmpla, ca stupul să rămână fără miere și peste iernă să piară.

Roșia montană 28 Iunie 1900.

Ioan Maior
paroch.

Bibliografie.

A apărut:

Călătoriile Patriarhului Macarie de Antiochia în țările române. 1653—1658. Taxă pentru licența în istorie de Emilia Cioran pag. 269. București 1900. Lucrare, făcută pe baza notițelor publicate de Paul de Alep archidiaconul Patriarhului, scrise întâi în limba arabă și traduse apoi în englezesc. Dna Cioran autora acestui studiu e născută în Transilvania, în Rășinari.

„Lumina“ Nro 4. Anul I. red. și propr. Dr Elefterescu, prof. în București. Cuprinde predică pentru Dumineca a II. după Rusalii și pentru srbătorea sf. Apostoli Petru și Pavel, apoi studii din viața pastorală, poezii, maxime, ș. a.

XIV. Programă a școlii civile de fete cu internat și drept de publicitate a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ din Sibiu, pe anul scol. 1899/1900 publicată de Dr Vas. Bologa, director. Sibiu 1900, cuprinde: apercipiunea învățămîntului de Dr V. Bologa, discursuri și sciri școlare.

„Noua Revistă Română“ Nr. 12, Vol. 1. cu următorul sumar:

Constantin I. Moteanu, Situația financiară și datoria publică. — A. D. Damianoff, Băncile de emisiune și circulațiunea monetară (în special Banca Națională Română). — Ioan Pop-Reteganul. Firița Nuțului (nuvelă). — Sim. Fl. Marian, Musca rea. — Dr Birman, Despre timiditate. — T. Duțescu-Duțu. Poesia noastră populară. — Dr Zosin, Substratul patologic în pesimismul contemporan. — Aurel Onicul, Dreptul administrativ român (de Dr George Popovici). — Ioan Socaci, Idei fundamentale în Economia politică și o nouă teorie sociologică. — S. Ordeanu, Emi-

nescu pesimist, profet și economist. — Notițe bibliografice. — Cestionar privitor la psihologia poporului român de G. Coșbuc, Aug. Demetriescu, O. Densușan, C. Rădulescu-Motru. — Căntecele haiducești de Filip Drugescu. — Expoziția de tablouri în marele palat de cristal din München de Ulpiu Traian Mihai. — Clopotele de Du Midi. — Plutașul (poesie) de D. G. Mugur. — Pensionarii de I. D. Manolache. — Primăvara (pastel) de Paul St. Ionescu. — Cincinat Pavelea (fantesii) de I. I. Sceopul.

Posta redacțiunii.

Dn I. P. R. Am luat act de scrisoarea D-tale și am și dispus conform acelor cuprinse acolo. Salutare!

On. B. M. S. Ne pare bine, că urmăriți cu atențiune deosebită scrisoarea noastră. Credeți-ne, că dorim mai mult, ca ori cine, ca »Unirea« să fie focea în care să se întilnescă românii gr. cat. de pretutiu-

denea. De aceea publicăm bucurosi scrisori din toate părțile Provinciilor mitropolitane, de asemenea tot soiul de sciri bisericesci și scolastice. Complimentele noastre!

On. I. H. în G. Am primit, vă vom avisa în scurtă vreme despre hotărîrea ce am luat față de manuscrisul D-vostre.

On. C. D. în T. Regretăm, dar nu vă putem implini cererea. »Calendarul Unirii« va reapăre cu un asemenea cuprins ca și Almanachul contemplant de D-ta. Pagubă, că se impart puterile de lucru.

Cernesci. Primit și achitam anul 1897.

Zalhu. Primit pe 1899 sem. 2-lea.

M. Ny. Orade. Achitat până la finea an. 1900.

Girolt. Primit pe 1900 sem. 1.

A. B. Gherla. Primit cu mulțămîță și achitam anul 1898 și 1899.

Aiud. Primit. Restanță nu e nimic.

Alsó-ujfalu. Primit și achitam an. 1899.

Editor și redactor răspundător:

Aurel C. Domșa.

A apărut:

Din Istoria Românilor.

Episcopul Ioan Inocențiu Klein

(1728 — 1751)

de

Dr Augustin Bunea

canonic mitrop.

Anul Domnului

1900.

De la s. Unire

200.

form. 8° mare XVI + 822 pag.

prețul 2 fl. + 15 cr. porto.

Se poate procura de la autorul său de la Tipografia seminarială din Blaș.

Cu veritabilul

Christoph-Lack se pot văpsi (colora) padimentele caselor, fără de a se intrerumpe folosirea acestora, fiind că nu are mirosul cel neplăcut cum și uscarea târzie și scortosă, ce o au văpselile și lacul de olei. A fară de acestea modul întrebunțării lui e de tot simplu, în cât îl poate face fie cine. Podelele văpsite se pot șterge cu cârpă udă, fără ca ele să își pîrdă ceva din lustru. — Se deosebesce:

Christoph-lack colorat, brunet galbii și mahagoni brun, carele ca și văpsela de olei acopere și tot o dată dă și lustru: pentru aceea se poate folosi la tot felul de podele, vechi și nouă. El acopere deplin tot felul de pete, văpsitura anterioară șel; și

Christoph-lack curat (necolorat), pentru podele și parchete nouă, carele dă singur lustru. Mai ales pentru parchete și podine nouă obduse deja cu văpselă de olei. Acesta dă numai lustru, deci nu astupă mustrele de lemn.

1. Colli postal, cam 35 mtr. □ (2 chili mijlocii) costeză 5-90 cr. v. a.

În toate orașele, unde să află deposite, comandele directe se fac la aceste; probe de colorituri și prospecte gratis și franco. La cumpărări să se bage bine de samă la firmă și la marca fabriciei, fiind că fabricatul acesta existent de la 1850, e imitat și falsificat în multe forme și ast fel se aduce în comerț, de o calitate de tot rea și necorespundătoare scopului.

Franz Christoph

aflătorul și singurul fabricant al Christoph-lackului veritabil.

Deposite în:

Blaș: la Ludovic Schuller

Aiud: „ I. Kindl

Sibiu: „ Franz Iohn Söhne.

(7) 7-15